

Suomen Radiologiyhdistys ry

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viite: Valtioneuvoston asetus ionisoivasta säteilystä (STM/2830/2017; 19.7.2017)

Suomen Radiologiyhdistyksen kannanotto koskien valtioneuvoston asetutusta ionisoivasta säteilystä

Kiitämme mahdollisuudesta ottaa kantaa suunniteltuun otsikon asetukseen. Ennen varsinaista kannanottoamme haluamme nostaa esiin lausuntopyyntöjä koskevan aikataulun. Lausuntopyynnöt on lähetetty keskeisille alan toimijoille heinäkuussa, joka on Suomessa perinteisesti lomakausi. Monet organisaatiot, kuten tieteelliset yhdistykset toimivat pitkälti alan asiantuntijoiden vapaaehtoistyön varassa ja heiltä ei ole valmiutta antaa perusteellisia lausuntoja kovin lyhyellä aikataululla.

Asetusluonnoksen teksti on osin yksityiskohtainen jopa luettelomainen. Asteuksen olettaisii olevan geneerisempi, jota tarkennettaisiin tarpeen mukaan Stukin tulevilla määräyksillä. Asetukseen on sisällytetty oppikirjatason laskentakaavoja ja annosmuunnoskertoimia. Pitkät listat eri henkilöstöröyhmiin vastuista ja velvoitteista ovat huonosti perusteltuja astus tasolla.

Seuraavat yksityiskohdat kaipaivat tarkennuksia tai kohdat tulisi kirjoittaa auki selkeämmin ymmärrettäväksi:

3 § Pykälän 2. momentti: "Potilaskohtaisen lääketieteellisen altistuksen oikeutuksen arvioinnissa ei huomioida työperäistä altistusta ja toiminnasta väestölle aiheutuvaa altistusta" on vaikea tulkita. Asia on ilmaistu ehdotustekstissä selkeämmin: "*potilaskohtainen oikeutuksen arviointi perustuu pelkästään lääketieteellisen säteilyaltistukseen*".

5 § Pykälän 1. momentti: "Arvioinnissa on otettava huomioon tutkimuksen, toimenpiteen ja hoidon tarkoitus ja erityiset tavoitteet sekä kohteena olevan henkilön ominaisuudet". Termi "kohteena olevan henkilön ominaisuudet" on epämääräinen, voidaan yksinkertaistaa: "*...otettava huomioon ... kohteena oleva henkilö*".

8 § Pykälän 2. momentti, kohta 2): "viranomaiselta [vielä avoin] terveydenhuollon menetelmän arvioinnista, jos kyseessä on uuden tyyppinen lääketieteellistä altistusta aiheuttava menetelmä, jolla altistetaan laajaa väestön osaa, tai joka aiheuttaa suurta lääketieteellistä altistusta tutkittavalle, toimenpiteen kohteena olevalle tai hoidettavalle." *Lause on muotoiltu epäselvästi.*

Pykälän 3. momentti: "Eettinen toimikunta kuulee lääketieteellisen käytön asiantuntijoita 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa asiassa."

Eettisen toimikunnan tulee kuulla lääketieteellisen käytön asiantuntijoita 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa asiassa.

10 § Pykälän 1. momentti: "Annosrajoitusta on käytettävä sellaiselle henkilölle, jonka ei odoteta saavan välitöntä terveydellistä hyötyä tutkimuksen aiheuttavasta säteilyaltistuksesta."

Pykälästä ei käy ilmi mitä tässä tarkoitetaan annosrajoituksella? Tarkoitetaanko tässä koko väestön annosrajoitusta, vai määritetäänkö annosrajat muualla?

Pykälän 2. momentti: *ks. edellinen kommentti annosrajoituksesta.*

11 § Pykälän 1. momentti: "...väestölle aiheutuvan annoksen ennakoidaan jäävän annosrajoitusta pienemmäksi."

Tarkoitetaanko tässä annosrajoituksena vapaarajaa tai Euroopan Komission säteilysuojelu 97 suosituksia?

12 § Pykälän 1. momentti: "Säteilyaltistuksen määrittämisessä on käytettävä liitteissä 1–3 säädettyjä laskenta- ja määrittämisperusteita."

Laskentaohjeita ja painokertoimia ei tulisi määrittää asetustasolla, vaan Stukin määräyksissä. Tekniikan ja tutkimuksen kehittyessä voi tulla tarvetta päivittää laskenta- ja määrittämisperusteita.

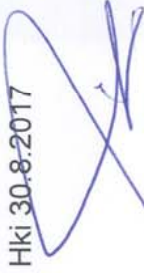
16 § Pykälän 3. momentti: " ... Jos jotain luokituksen perusteena olevaa säteilyaltistusta tai säteilylähdetä ei ole kyseisessä toiminnassa, sen luokka on E.

Säteilyluokat on jaettu luokkiin 1, 2, 3 ja E. Luokka E on nimitykseltään harhaanjohtava, eikä linjassa muiden kanssa.

18 § Onko tarpeen määrittää käytön osa-alueita näin yksityiskohtaisesti. Tehtäväkuvaan voi olla tarvetta tehdä muutoksia lähitulevaisuudessa kun tekniikka ja työskentelytavat kehittyvät
Pykälän 1. momentti, kohta 3): "annosrajoitusten asettamisessa ja käytössä suojelun optimoimiseksi;"
Millä perusteella annosrajoitukset asetetaan?

Suomen Radiologiyhdistyksen puolesta

Hki 30.8.2017

Sauli Savolainen, pj.

Liisa Porra, siht.